

LA VENERABLE INSTITUCIÓ DEL MATRIMONI

L'Elvira ja va vestida per sortir, només li falten les sabates de mig taló ample. Es mou feixugament pel pis intentant deixar-ho tot una mica endreçat. Obre totes les finestres de bat a bat, no vol que la casa faci pudor de vell com ha ensumat quan va a casa d'alguna amiga. Es posa a rentar els dos plats i els dos bols de l'esmorzar i sent que el seu home tanca totes les finestres. Jesús! mastega la dona entre dents.

—Només ens faltaria constipar-nos, com si no en tinguéssim prou amb el que ja tenim— murmura ell pel menjador.

Ella va cap a l'habitació de matrimoni. Estira la vànova blanca del llit conjugal cap a dalt i mira d'allisar-la bé. D'una estrebada el teixit s'esquinça per un costat. Té tants anys! És de quan va néixer la petita. A la tarda provarà de sorgir-la. Després entra a l'habitació de les nenes i amb penes i treballs fa el llit on dorm ella des que no viuen a casa. Maleïda moda dels llits baixos! Es creua amb el Salvador pel passadís. Veu que els cabells llargs del costat dret que fa servir per tapar-se la closca li pengen grotescament sobre l'orella. Jesús! El veu entrar al lavabo. Encara té temps de passar l'escombra pel menjador, no se sap mai qui pot venir. De sota el sofà li surt el iogurt buit que es va menjar ahir al vespre el Salvador, i no li falta la cullera bruta. El recull. Jesús, Maria!

El sent obrir la porta del lavabo i acostar-se. Dins el cap d'ella la veu d'ell: quina mania d'escombrar, fins i tot hi podríem menjar a terra.

—Quina mania amb escombrar, fins i tot hi podríem menjar a terra— diu ell com un eco.

—Ja acabo, home. Deixa'm anar al lavabo. Tens la targeta i tots els

papers? Mira que si et deixes res...

—Que en fa d'estona que estic a punt. Sempre em fas igual, collons!

S'abaixa les calces altes de cotó i inspecciona la vora del vàter. Jesús, Maria i Josep! Ja s'ho temia! Neteja els esquitxos d'orina amb un tros de paper higiènic que tira dins la tassa. S'hi asseu agafant-se amb la mà dreta a la pica i tanca els ulls. Deixa anar els pensaments. Visualitza l'enterrament del Salvador, com fa sovint. Es veu asseguda al tanatori amb la faldilla i les mitges negres, i una brusa també negra que s'hauria de comprar per l'ocasió. Hi ha les dues filles i els gendres que entren i surten, però la gent que venen estan sobretot per ella. Li parlen, la conforten. El que necessitis Elvira, només ho has de dir. Ella dóna les gràcies, es deixa abraçar i allarga la mà, mira a terra circumspecta, sou molt amables, de veritat. La caixa, de fusta fosca lluent amb un crucifix platejat damunt. Quina mena de fusta deu ser aquella tan fosca? Potser roure, com els mobles del menjador. Però no és ben bé el mateix to el que ha vist a vegades... No cal patir, a la funerària tenen el mostrari i t'ho expliquen tot molt bé.

Quan vagueja d'aquesta manera sempre se li esbossa un mig somriure als llavis.

Altres dies imagina la cerimònia religiosa a Sant Ramon, amb l'església plena a vessar. Després de tot són de Vilamata de tota la vida. Ella es fatiga de tant rebre el condol, però aguanta com pot, és el que toca.

—Elvira, va, que farem tard, collons!

—Jesús, Maria i Josep!

S'eixuga i estira la cadena ràpid. Es dóna un cop d'ull al mirall, s'arregla el cabell blanc grogós amb les mans i surt a posar-se les sabates tan de pressa

com li permeten els seus genolls artrítics.

El doctor Massot, com sempre, els ha ofert una mà enorme i massa vigorosa i els ha fet els compliments habituals. Són asseguts de costat a la consulta. A l'altra banda de la taula l'oncòleg es remou a la cadira, se'ls mira als ulls, mira la taula. Es veu que ja ha examinat les analítiques del Salvador abans que entressin. L'Elvira es fixa en una bola de vidre que subjecta uns papers al costat del calendari de taula. És buida. Ella hi troba a faltar una figureta amb neu a dins. No recorda que hi fos les altres vegades. Potser li ha regalat algun pacient. Al final no ha descongelat els pits de pollastre per dinar, què menjaran avui doncs? El lluç que va sobrar d'ahir a sopar.

—Bé, em sap greu no poder donar masses bones notícies...Han vingut sols?

No contesta ningú. Què vol dir sols? Han vingut tots dos. Amb què surt ara aquest home? Fa dos anys que venen sols puntualment cada tres mesos.

—Hi ha metàstasi òssia.

—Com diu?—demana el Salvador posant-se l'índex darrera l'orella.

—El c...la malaltia s'ha escampat cap als ossos— crida el metge.

L'Elvira se'l mira sense obrir boca. En un instant veu entrades i sortides de l'hospital, veu vòmits de sang, veu bolquers bruts, i després es veu sola a casa, una tarda i una altra i una altra, una nit i una altra i una altra. Una gota de suor li llisca entre els pits, fa un dia xafogós. El Salvador ha quedat mut amb la vista fixa a les rajoles de gres. Ella lluca el marit i després una altra vegada el metge.

—Així, què hem de fer doctor? Digui, el que sigui.

—Ara en parlarem amb calma. Canviarem el tractament, avui en dia hi ha moltes coses...

—Podem pagar, anirem on calgui, als millors especialistes, a l'estranger si convé...—l'Elvira parla sense fre, atropelladament, esquitxant de saliva la bola de vidre.

El metge se la mira als ulls i amb el cap fa un gest quasi imperceptible que diu que no. Després comença a parlar de tractament sistèmic, teràpia hormonal i quimioteràpia.

Romana Ribe Llenas